

ברכּוֹן קוֹרֵן

מהדורת שיר ציון

קוֹרֵן ירוּשָׁלַיִם

ברכון קורן

מהדורת שיר ציון

כמנהג קהילות
הספרדים והאשכנזים

ברכון קורן מהדורת שיר ציון

מהדורה ראשונה, 2016
כמנהג קהילות הספרדים והאשכנזים

הוצאת קורן ירושלים
ת"ד 4044 ירושלים 9104001
טל: 02-6330517 פקס: 02-6330534

www.korenpub.com • koren@korenpub.com

© כל הזכויות על גופן קורן ועל עיצוב הטקסט שמורות
להוצאת קורן ירושלים בע"מ 1981, 2016.

© כל הזכויות על התמונות שמורות ליהושע הלוי, www.yehoshuahalevi.com.

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או בכל
אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר כל חלק שהוא מן החומר שבספר זה. שימוש מסחרי
מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

מסת"ב 978-965-301-183-0 ISBN ברכון קורן שיר ציון להטבעות
מסת"ב 978-965-301-872-3 ISBN ברכון קורן שיר ציון רימון
מסת"ב 978-965-301-873-0 ISBN ברכון קורן שיר ציון פירות הדר
מסת"ב 978-965-301-874-7 ISBN ברכון קורן שיר ציון נוף כרמים
מסת"ב 978-965-301-875-4 ISBN ברכון קורן שיר ציון גפן
מסת"ב 978-965-301-876-1 ISBN ברכון קורן שיר ציון שדה חיטה
מסת"ב 978-965-301-877-8 ISBN ברכון קורן שיר ציון מעונן חלקית

Printed in Israel 2016

תוכן העניינים

סדר ליל שבת

מנהג הספרדים	הדלקת נרות לשבת וליום טוב	3
מנהג האשכנזים	הדלקת נרות לשבת וליום טוב	4
מנהג הספרדים	שלום עליכם	6
מנהג האשכנזים	שלום עליכם	9
	ברכת הבנים	11
	ריבון כל העולמים	12
	אשת חיל	15
	אתקינו סעודתא	16
	אזמר בשבחין	16
	ויהא רעוא	18
	מזמור לדוד	18
מנהג הספרדים	קידוש ליל שבת	20
מנהג האשכנזים	קידוש ליל שבת	22
מנהג הספרדים	קידוש ליל שלוש רגלים	24
מנהג האשכנזים	קידוש ליל שלוש רגלים	26
	כל מקדש	32
	מנוחה ושמחה	34
	מה ידידות	36
	יום זה לישראל	38
	יה ריבון	41
	צמאה נפשי	42
	יודוך רעיוני	45
	על אהבתך	46
	אליו מי הקשה	48
	מה יפית	50
	יום שבת	52
	יה אבסוף	55
	בר יוחאי	56
	ידידי השכחת	58
	שלום לך דודי	61

מה נאוו עלי	62
אליך אקרא	64
נגילה	66
חביבי	66
מקהלות עם	68
יוצר מידו	71
רפא צירי	72
עזרני	72
בתי צאי	74
שמח בני בחלקך	74
יעלה	77
אעופה אשכונה	78
יודו לך רעיוני	80
יעלם שבני	82
שחי לאל	84
צור משלו	86

סדר יום השבת

אתקינו סעודתא	90
אסדר לסעודתא	90
חי ה' וברוך צורי	93
מזמור לדוד	93
מנהג הספרדים קידושא רבא לשבת וליום טוב	94
מנהג האשכנזים קידושא רבא	97
ברוך ה'	98
ברוך אל עליון	101
יום זה מכובד	102
יום שבתון	104
שמרו שבתותי	106
כי אשמרה שבת	109
דרור יקרא	110
יום השבת	112
אשיר לאל	114
אגדלך	114

סדר סעודה שלישית

אתקינו סעודתא	119
בני היכלא	119
מזמור לדוד	119

קידוש	119
ידיד נפש	120
אל מסתתר	122

סדר מוצאי שבת

אליהו הנביא	126
בקשות	129
מנהג הספרדים סדר הבדלה	130
מנהג האשכנזים סדר הבדלה	133
המבדיל בין קודש לחול	134
אלי אליה	136
במוצאי יום מנוחה	138
אמר ה' ליעקב	141
אלוהים יסעדנו	142
על בית זה ויושבהו	144
ישמח לבי	146
לנר ולבשמים	148
אגיל ואשמח בלבבי	151
איש חסיד היה	152
ריבון העולמים	155
ויתן לך	156

סדר ברכת המזון מנהג הספרדים

מזמורים לפני ברכת המזון	161
סדר הזימון	162
ברכת המזון	164
שבע ברכות	174
ברכה מעין שלוש	176
בורא נפשות	177

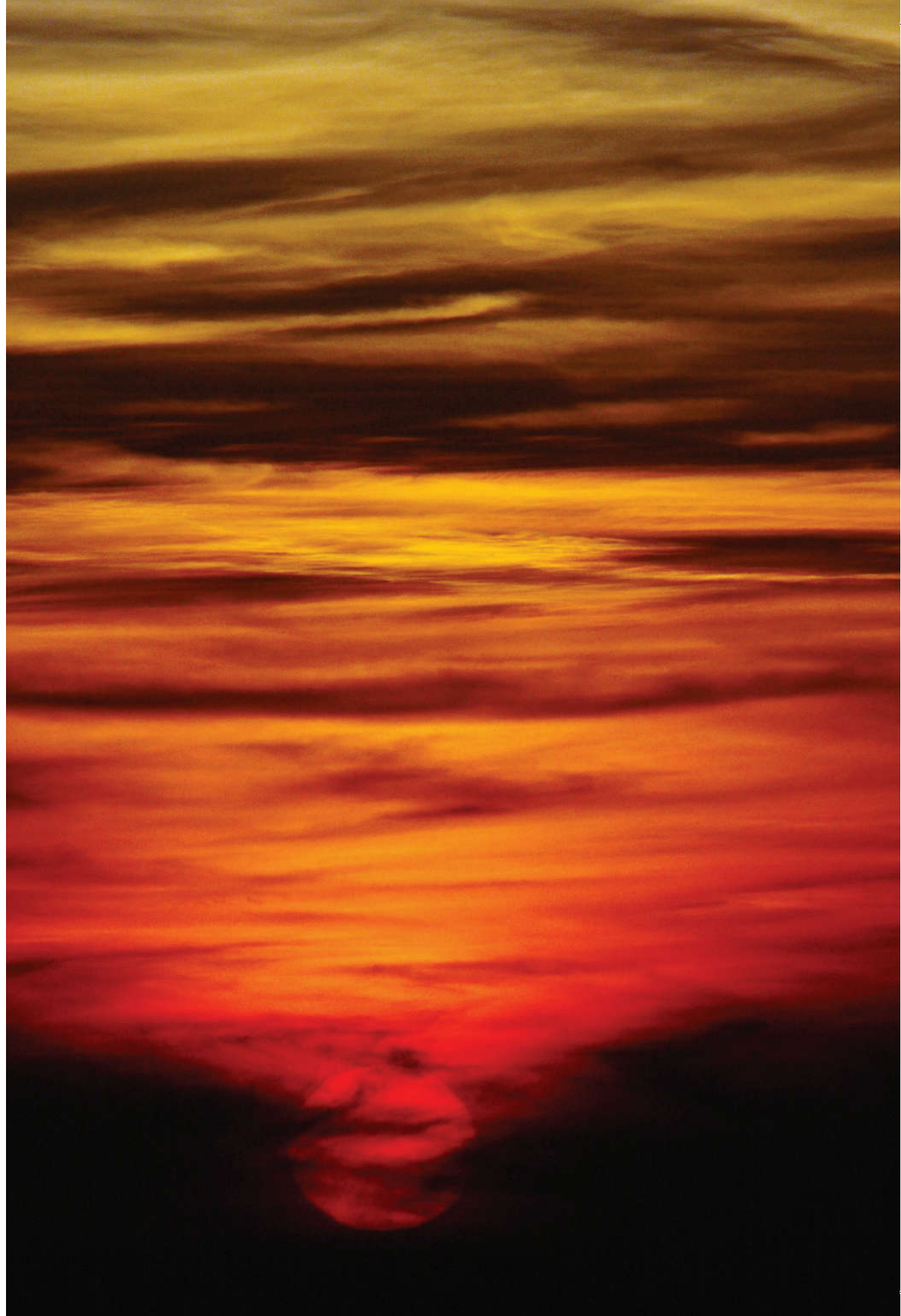
סדר ברכת המזון מנהג האשכנזים

מזמורים לפני ברכת המזון	178
זימון לסעודת ברית מילה	180
זימון לסעודת שבע ברכות	182
זימון	182
ברכת המזון	184
שבע ברכות	194
ברכה מעין שלוש	196
בורא נפשות	197
דינים השייכים לסעודה, קידוש והבדלה	198

סדר
| ליל שבת

הדלקת
נרות
לשבת
וליום טוב

מנהג הספרדים

בערב שבת:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת.

בערב יום טוב (בשבת יש להוסיף את המילים בסוגריים):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל (שַׁבָּת ו) יוֹם טוֹב.

ליום הכיפורים (בשבת יש להוסיף את המילים בסוגריים):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל (שַׁבָּת ו) יוֹם הַכִּפּוּרִים.

ביום טוב (לרבות יום הכיפורים ולמעט שביעי של פסח) יש נוהגים לברך 'שְׁהַחֲיֵנוּ':

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שְׁהַחֲיֵנוּ וְקִיַּמְנוּ, וְהִגִּיעַנוּ לְזִמְן הַזֶּה.

אחרי שהדליקה נרות, צריכה האישה להתפלל על משפחתה (רבינו בחיי, שמות יט, ג
על פי שבת כג ע"ב). נוסח זה מובא בכה"ח (רסג, לו):

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שְׁתַּחֲוֶה וְתַרְחֹם עָלַי,
וְתַגְדִּיל חֶסֶדְךָ עִמָּדִי, לְתַת לִי זֶרַע אֲנָשִׁים עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ וְעוֹסְקִים
בְּתוֹרַתְךָ לְשִׁמְחָה, וְיִהְיוּ מְאִירִים בְּתוֹרָה בְּזִכּוֹת נְרוֹת הַשַּׁבָּת
הַלְלוּ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: כִּי נֵר מְצוּה וְתוֹרָה אֹר: (אישה נשואה מוסיפה:
וְגַם תַּחֲוֶה וְתַרְחֹם עָלַי בְּעָלִי פְלוֹנִי בִּן פְלוֹנִי וְתַתֵּן לוֹ אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת
חַיִּים עִם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וְתַסִּיעֵהוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּשְׁלָמוֹת) כֵּן
יְהִי רְצוֹן, אָמֵן. וְיִהְיֶה נֶעֱם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ בּוֹנֵה
עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יַדֵּינוּ בּוֹנֵהוּ: יִהְיוּ לְרְצוֹן אֲמִרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבָבִי
לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי:

הדלקת נרות לשבת וליום טוב

מנהג האשכנזים

בערב שבת:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל שַׁבָּת.

בערב יום טוב (בשבת יש להוסיף את המילים בסוגריים):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל (שַׁבָּת וְשׁוֹל) יוֹם טוֹב.

ליום הכיפורים (בשבת יש להוסיף את המילים בסוגריים):

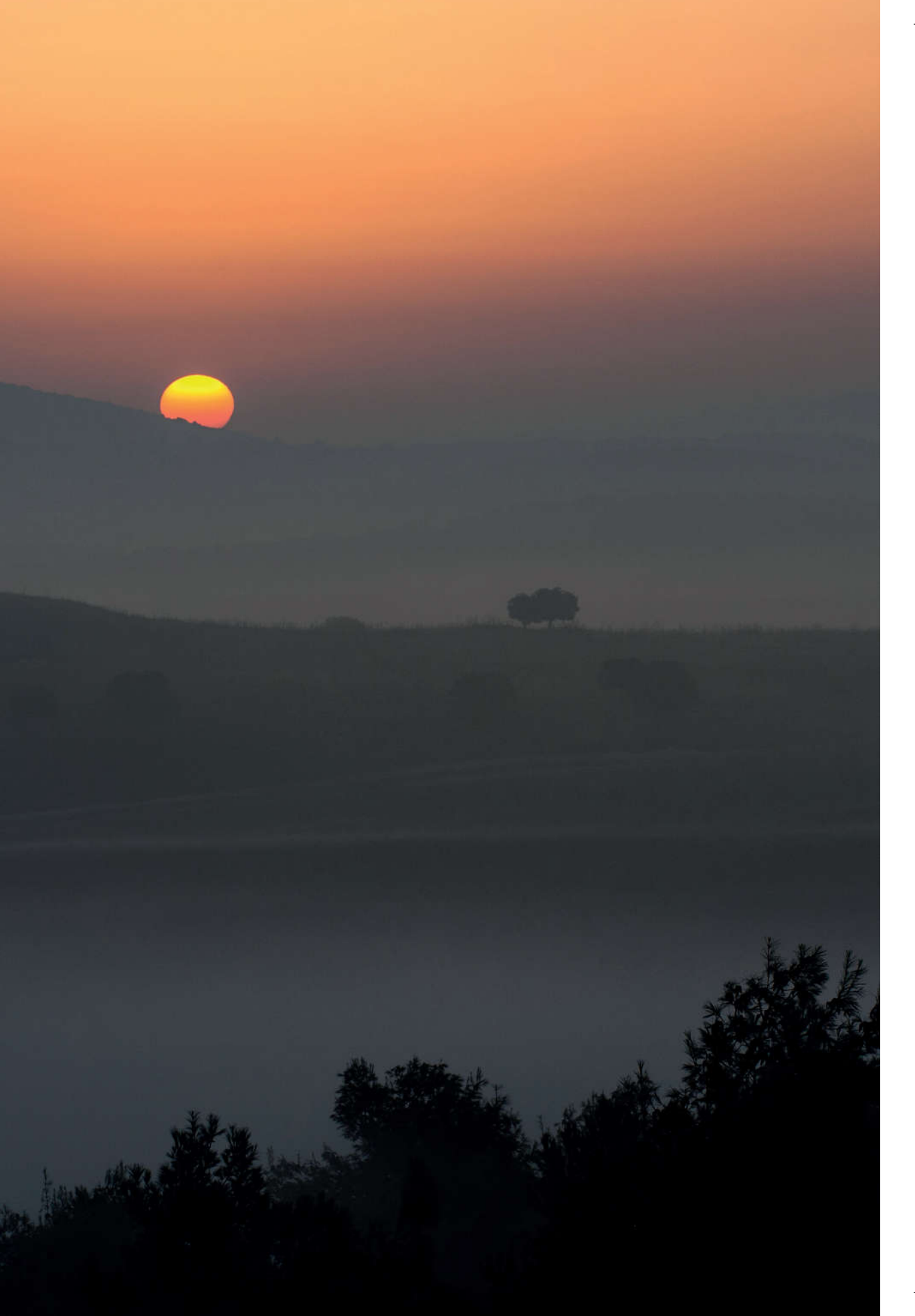
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל (שַׁבָּת וְשׁוֹל) יוֹם הַכִּפּוּרִים.

ביום טוב, פרט לשביעי של פסח, מברכים 'שהחיינו':

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁחַיֵּינוּ וְקִיַּמְנוּ, וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנָהּ הַזֶּה.

תפילה לאישה אחרי שהדליקה נרות:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּחַוֶּנֶנּי אוֹתִי (אישה נשואה מוסיפה:
וְאֵת אִישִׁי/ אִם הוּרִיחַ חַיִּים: וְאֵת אָבִי/ וְאֵת אִמִּי/ אִם יֵשׁ לָהּ יֵלָדִים: וְאֵת בְּנֵי
וְאֵת בָּנוֹתַי) וְאֵת כָּל קְרוֹבֵי, וְתִתֵּן לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל חַיִּים טוֹבִים וְאָרְפִים,
וְתִזְכְּרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹבָה וּבְרָכָה, וְתִפְקֹדֵנוּ בְּפִקְדוֹת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, וְתִבְרַכְנוּ
בְּרָכוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִשְׁלַח בְּתֵינֵנוּ וְתִשְׁכַּן שְׂכִינְתְּךָ בֵּינֵינוּ. וְזַכְּנֵנוּ לְגִדּוֹל בָּנִים
וּבָנֵי בָנִים חֲכָמִים וְנְבוֹנִים, אוֹהֲבֵי יְהוָה יְרֵאֵי אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת זְרַע
קִדְּשׁ, בִּיהוּהוּ דְּבִקִּים וּמְאִירִים אֶת הָעוֹלָם בְּתוֹרָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים
וּבְכָל מְלָאכַת עֲבוֹדַת הַבּוֹרָא. אָנָּה שְׂמַע אֶת תְּחִנָּתִי בְּעֵת הַזֹּאת
בְּזִכְרוֹת שְׂרָה וְרִבְקָה וְרַחֵל וְלֵאָה אֲמוֹתַיִנוּ, וְהָאֵר נֶרְנוּ שְׁלֵא יִכְבֶּה לְעוֹלָם
וְעַד, וְהָאֵר פְּנֵיךָ וְנִשְׁעָה. אָמֵן.

שלום עליכם

מנהג הספרדים

הגמרא מתארת כיצד שני מלאכי שרת מלווים את האדם מבית הכנסת לביתו, וכשרואים את הבית מוכן לשבת, הם מברכים אותו (שבת קיט ע"ב).

על יסוד מאמר זה, הובא הפיוט הבא בספר 'תיקוני שבת'. יש נוהגים לשיר כל בית פעמיים ויש הנוהגים לשיר שלוש פעמים.

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם
מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בּוֹאֲכֶם לְשָׁלוֹם
מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּרֻכּוֹנֵי לְשָׁלוֹם
מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּשִׁבְתְּכֶם לְשָׁלוֹם
מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּצֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם
מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כִּי מְלֹאכֵינוּ יִצְוֶה-לָךְ, לְשִׁמְרֶךְ בְּכָל-דְּרָכֶיךָ:
יְהוָה יִשְׁמְרֶ-צֵאתְךָ וּבּוֹאֶךָ, מֵעֵתָה וְעַד-עוֹלָם:

שלום עליכם

מנהג האשכנזים

הגמרא מתארת כיצד שני מלאכי שרת מלווים את האדם מבית הכנסת לביתו, וכשרואים את הבית מוכן לשבת, הם מברכים אותו (שבת קיט ע"ב). על בסיס זה, הובא הפיוט הבא בספר 'תיקוני שבת'. רבים נוהגים לשיר כל בית שלוש פעמים.

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם
מְלָאכֵי הַשָּׁרֵת, מְלָאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בּוֹאֵכֶם לְשָׁלוֹם
מְלָאכֵי הַשָּׁלוֹם, מְלָאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּרֻכּוֹנֵי לְשָׁלוֹם
מְלָאכֵי הַשָּׁלוֹם, מְלָאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יֵצְאֲתֶכֶם לְשָׁלוֹם
מְלָאכֵי הַשָּׁלוֹם, מְלָאכֵי עֲלִיּוֹן
מִמְּלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כִּי מְלָאכֵינוּ יֵצְוֶה לָךְ, לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל־דְּרָכֶיךָ:
יְהוּהוּ יִשְׁמְרֶ-צֵאתְךָ וּבּוֹאֶךָ, מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם:

ברכת הבנים

בליל שבת רבים נוהגים לברך את ילדיהם בשובם מבית הכנסת (מעבר יבוק, שפתי רננות פמ"ג) ויש המברכים לפני 'שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם' או אחר הקידוש.

לזכר:

יְשִׁמְךָ אֱלֹהִים

כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה:

לנקבה:

יְשִׁימְךָ אֱלֹהִים

כְּשָׁרָה רַבְקָה רַחֵל וְלֵאָה.

יְבָרְכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ:

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיְחַנְּךָ:

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

ריבון כל העולמים

תחינה לליל שבת המובאת בספר תיקוני שבת בהמשך לשלום עליכם. יש שהתנגדו לאמירתה מכיוון שאין מבקשים צרכים בשבת (החכם צבי והחיד"א). ויש שנהגו לאומרה בבית הכנסת, קודם קבלת שבת.

רְבוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת, אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם. מֶלֶךְ אֲבִיר, מֶלֶךְ בְּרוּךְ, מֶלֶךְ גָּדוֹל, מֶלֶךְ דּוֹבֵר שְׁלוֹם, מֶלֶךְ הַדּוֹר, מֶלֶךְ וְתִיק, מֶלֶךְ זָךְ, מֶלֶךְ חַי הָעוֹלָמִים, מֶלֶךְ טוֹב וּמְטִיב, מֶלֶךְ יַחֲיד וּמְיַחֵד, מֶלֶךְ כְּבִיר, מֶלֶךְ לּוֹבֵשׁ רַחֲמִים, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, מֶלֶךְ נִשְׁגָּב, מֶלֶךְ סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, מֶלֶךְ עֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, מֶלֶךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל, מֶלֶךְ צַח וְאָדָם, מֶלֶךְ קְדוֹשׁ, מֶלֶךְ רֵם וְנִשְׂאָ, מֶלֶךְ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה, מֶלֶךְ תָּמִים דְּרָבּוֹ. מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עַל כָּל הַחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי וְאֲשֶׁר אַתָּה עֹתִיד לַעֲשׂוֹת עִמָּי וְעִם כָּל בְּנֵי בֵיתִי וְעִם כָּל בְּרִיּוֹתֶיךָ, בְּנֵי בְרִיתִי. וּבְרוּכִים הֵם מְלֹאכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְהוּרִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹנְךָ. אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם, מֶלֶךְ שֶׁהַשָּׁלוֹם שְׁלוֹ, בְּרַכְנֵי בִשְׁלוֹם, וְתִפְקֵד אוֹתִי וְאֵת כָּל בְּנֵי בֵיתִי וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וְלִשְׁלוֹם. מֶלֶךְ עֲלִיוֹן עַל כָּל צָבָא מְרוֹם, יוֹצֵרנוּ, יוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, אֲחִלָּה פְּנִיךָ הַמְּאִירִים, שְׁתַּזְכֶּה אוֹתִי וְאֵת כָּל בְּנֵי בֵיתִי לְמַצָּא חַן וְשִׁכָּל טוֹב בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל בְּנֵי אָדָם וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ לְעַבְדְּתֶךָ. וְזַכְּנוּ לְקַבֵּל שַׁבְּתוֹת מִתּוֹךְ רֵב שְׂמִחָה וּמִתּוֹךְ עֶשֶׂר וּכְבוֹד וּמִתּוֹךְ מַעוֹט עוֹנוֹת. וְהִסֵּר מִמֶּנִּי וּמִכָּל בְּנֵי בֵיתִי וּמִכָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי חָלִי וְכָל מִינֵי מַדּוּה וְכָל מִינֵי דְלוּת וְעֵנִיּוֹת וְאֲבִיוֹנוֹת. וְתֵן בְּנֵי יוֹצֵר טוֹב לְעַבְדְּךָ בְּאֵמֶת וּבִירָאָה וּבְאַהֲבָה. וְנִהְיֶה מְכַבְּדִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָּל רוֹאֵינוּ, כִּי אַתָּה הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, כִּי לֶךְ נָאָה, כִּי לֶךְ יָאָה. אֲנֵא, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים, צוּה לְמַלְאכֶיךָ, מְלֹאכֵי הַשָּׁרֵת, מְשֻׁרְתֵי עֲלִיוֹן, שִׁיפְקֹדוּנִי בְּרַחֲמִים וּבְרַכּוּנֵי בְּבוֹאֵם לְבֵיתִי בַּיּוֹם קְדֻשָׁנוּ, כִּי הִדְלַקְתִּי נְרוֹתַי וְהַצַּעַתִּי מִשְׁתִּי וְהַחֲלַפְתִּי שְׁמֵלוֹתַי לְכְבוֹד יוֹם הַשַּׁבָּת וּבָאתִי לְבֵיתְךָ לְהַפִּיל תְּחִנָּתִי לְפָנֶיךָ, שְׁתַּעֲבִיר אֲנַחְתִּי, וְאֶעִיד אֲשֶׁר בְּרֵאת בְּשֵׁשׁה יָמִים כָּל הַיְצוֹר, וְאֶשְׁנֶה, וְאֶשְׁלַשׁ עוֹד לְהַעֲדִיד עַל כּוֹסֵי בַתּוֹךְ שְׂמִחָתִי, כְּאֲשֶׁר צוִּיתֵנִי לְזַכְּרוֹ וּלְהַתְעַנֵּג בֵּיתִי נִשְׁמָתִי, אֲשֶׁר נָתַתָּ בִּי. בּוֹ אֶשְׁבֵּת כְּאֲשֶׁר צוִּיתֵנִי לְשׁוֹרְתְךָ, וְכֵן אֶגִּיד גְּדֻלַּתְךָ בְּרִנָּה, וְשׁוִיתִי יְהוָה לְקַרְאֵתִי שְׂתַרְחַמְנֵי עוֹד בְּגִלוּתִי לְגֵאֲלָנִי לְעוֹר לְבִי לְאַהֲבָתְךָ. וְאִז אֶשְׁמֹר פְּקוּדֶיךָ וְחֻקֶיךָ בְּלֵי עֵצָב, וְאֶתְפַּלֵּל כְּדַת כְּרָאוּי וְכִנְבוֹן. מְלֹאכֵי הַשָּׁלוֹם, בּוֹאֲכֵם לְשָׁלוֹם, בְּרַכּוּנֵי לְשָׁלוֹם, וְאִמְרוּ בְרוּךְ לְשִׁלְחָנִי הָעָרוֹךְ, וְצֵאתְכֶם לְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

אשת חיל

המזמור 'אשת חיל' חותם את ספר משלי ומשבח את האישה האידאלית. יש שראו במזמור זה רמז לתורה (הגר"א) או לשכינה (של"ה). ועל פי פשוטו נאמר כשיר שבח לאישה שטרחה והכינה את ביתה לכבוד השבת (הרב זקס).

אִשְׁת־חַיִל מִי יִמְצָא, וְרַחֵק מִפְּנִינִים מְכָרָה:
בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָהּ, וְשָׁלַל לֹא יַחְסֹר:
גָּמְלָתָהּ טוֹב וְלֹא־דָע, כֹּל יָמֵי חַיֶּיהָ:
דָּרָשָׁה צֶמֶד וּפְשָׁתִים, וַתַּעֲשֶׂשׂ בַּחֲפֶז כַּפֶּיהָ:
הֵיטָה כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר, מִמְּדַחֵק תָּבִיא לַחֲמָה:
וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה, וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ, וַחֵק לְנַעֲרֹתֶיהָ:
זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקְחָהּ, מִפְּרֵי כַפֶּיהָ נָטַע פֶּרֶם:
חָגְרָה בְּעוֹז מִתְּנִיָּהּ, וַתֵּאֱמֹץ זְרוּעֹתֶיהָ:
טָעַמָּה כִּי־טוֹב סָחָרָה, לֹא־יִכָּבֵד בְּלִיל גְּרָה:
יָדֶיהָ שָׁלְחָה בְּפִישׁוֹר, וּכְפִיהָ תָּמְכוּ פֶלֶךְ:
כַּפָּה פָּרָשָׁה לְעֵנִי, וַיִּדְּיָה שְׁלַחָה לְאָבִיוֹן:
לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג, כִּי כָל־בֵּיתָהּ לִבָּשׁ שָׁנִים:
מִרְבָּדִים עָשְׂתָה־לָּהּ, יֵשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה:
נֹדַע בְּשַׁעְרִים בַּעֲלָהּ, בְּשִׁבְתּוֹ עַס־זַקְנֵי־אָרֶץ:
סָדִין עָשְׂתָהּ וַתִּמְכֹּר, וַחֲגוֹר נָתַנָּה לְפָנַעֲנִי:
עוֹזֹה־דָר לְבוּשָׁה, וַתִּשְׁחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן:
כִּי פָתַחַה בְּחִכְמָהּ, וַתּוֹרֶת־חֶסֶד עַל־לְשׁוֹנָהּ:
צוֹפִיָּה הִלִּיכּוֹת בֵּיתָהּ, וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל:
קָמוּ בְנֵיהּ וַיֵּאֱשְׁרוּהָ, בַּעֲלָהּ וַיְהַלְלָהּ:
רְבוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חַיִל, וְאַתְּ עָלִית עַל־כָּל־נָה:
שִׁקְרַת חֶזֶן וְהַבֵּל הִיפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת־יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל:
תִּנְוֶלָה מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעְרִים מַעֲשֵׂיהָ:
אֶהְלֵלָה שֵׁם־אֱלֹהִים בְּשִׁיר, וְאֶגְדְּלֶנּוּ בַתּוֹדָה:
יְהוָה עָזִי וּמִגְּנִי, בּוֹ בָטַח לִבִּי וְנַעֲזַרְתִּי
וַיַּעַלֵז לִבִּי, וּמִשִּׁירֵי אֶהְדָּנּוּ:

אתקינו סעודתא

יש אומרים (על פי
הזוהר, יתרו פח ע"א):

אַתְּקִינוּ סְעוּדַתָּא דְמַהֲיִמְנוּתָא שְׁלִימָתָא
חֲדוּתָא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא.
אַתְּקִינוּ סְעוּדַתָּא דְמַלְכָּא.

דָּא הִיא סְעוּדַתָּא דְחַקְל תְּפוּחִין קְדִישִׁין
וְזַעִיר אַנְפִּין וְעַתִּיקָא קְדִישָׁא אַתְּן לְסַעְדָּה בְּהַדָּה.

אזמר בשבחין

זמר שחיבר האריי לסעודת
ליל שבת, ופשט המנהג
לשוררו קודם הקידוש
(מחב"ר, קסו א, ג).
סימן אני יצחק
לוריא בן שלמה.

אַזְמֵר בְּשִׁבְחִין / לְמַעַל גּוּ פְתַחִין
דְּבַחְקֵל תְּפוּחִין / דְּאֲנוּן קְדִישִׁין.
נִזְמֵן לַהּ הַשְׁתָּא / בְּפִתּוּרָא חֲדַתָּא
וּבְמִנְרַתָּא טַבְתָּא / דְּנַהֲרָה עַל רִישִׁין.
יְמִינָא וּשְׂמַאלָא / וּבִינְיָהּוּ כְּלָה
בְּקִשׁוּטִין אֲזֵלָא / וּמְנִין וּלְבוּשִׁין.
יְחַבֵּק לַהּ בְּעֵלָהּ / וּבִיסוּדָא דִּי לַהּ
דְּעֵבֵד נִיחָא לַהּ / יְהֵא כְּתֵשׁ כְּתִישִׁין.
צִוְחִין אוּף עֲקֵתִין / בְּטִילִין וּשְׁבִיתִין
בְּרַם אַנְפִּין חֲדַתִּין / וְרוּחִין עִם נַפְשִׁין.
חֲדוּ סְגִי יִיתִי / וְעַל חֲדָה תְּרִיתִי
נְהוּרָא לַהּ יְמִטִי / וּבְרַכֵּן דְּנַפְישִׁין.
קְרִיבוּ שׁוּשְׁבִינִין / עֲבִידוּ תְּקוּנִין
לְאַפְשָׁה זִינִין / וְנוּנִין עִם רַחֲשִׁין.
לְמַעַבְד נְשַׁמְתִּין / וְרוּחִין חֲדַתִּין
בְּתַרְתִּי וּתְלַתִּין / וּבְתַלְתָּא שְׁבִישִׁין.
וְעַטְרִין שְׁבַעִין לַהּ / וּמַלְכָּא דְלַעֲלָא
דִּיתַעֲטֹר כְּלָא / בְּקְדִישׁ קְדִישִׁין.

רְשִׁימִין וּסְתִימִין / בְּגוּהַ כָּל עֲלָמִין
בְּרַם עֲתִיק יוֹמִין / הֵלֵא בְּטִישׁ בְּטִישִׁין.
יְהֵא רַעוּהַ קַמָּה / דְּתִשְׂרִי עַל עֵמָה
דִּיתֵעֲנַג לְשִׁמָּה / בְּמִתְקִין וּדְבִישִׁין.
אֶסֶדֶר לְדְרוּמָא / מְנַרְתָּא דְסְתִימָא
וּשְׁלַחַן עִם נְהֵמָא / בְּצִפּוֹנָא אֲדִישִׁין.
בְּחִמְרָא גּוֹ כָסָא / וּמְדַנִּי אָסָא
לְאָרוּם וְאָרוּסָה / לְאֲתַקְפָּא חֲלִישִׁין.
נְעֵבֶד לֹון כְּתָרִין / בְּמִלִּין יְקִירִין
בְּשִׁבְעִין עֲטוּרִין / דְּעַל גְּבִי חֲמִישִׁין.
שְׂכִינְתָא תְתַעֲטֹר / בְּשִׁית נְהֵמִי לְסֹטֹר
בְּוִין תְתַקְטֹר / וְזִינִין דְכְנִישִׁין.
(שְׂבִיתִין וּשְׂבִיקִין / מְסֵאָבִין דְדַחֲקִין
חֲבִילִין דְמַעִיקִין / וְכָל זִינִי חֲרִישִׁין.)

יש נהגים לומר את ארבעת הבתים האחרונים בין נטילת ידיים
לברכת 'המוציא' (מחב"ר, קסו א.ג.).

לְמַבְצַע עַל רִיפְתָא / כְּזִיתָא וּכְבִיעֵתָא
תְרִין יוּדִין נְקָטָא / סְתִימִין וּפְרִישִׁין.
מְשַׁח זִיתָא דְכֵיא / דְטַחֲנִין רִיחֵיא
וּנְגֵדִין נַחֲלֵיא / בְּגוּהַ בְּלַחֲשִׁין.
הֵלֵא נִימָא רִזִין / וּמִלִּין דְגְנִיזִין
דְלִיתִיהוּן מִתְחִזִין / טְמִירִין וּכְבִישִׁין.
לְאֶעֱטֹרָה כְּלָה / בְּרִזִין דְלַעֲלָא
בְּגוֹ הַאי הֵלֹולָה / דְעֵרִין קְדִישִׁין.

ויהא רעוא

בקשה זו מיוסדת על דברי הוזהר שצריך האדם להתפלל קודם הסעודה. יש משמיטים את הבקשה הנמצאת בסוגריים משום אל ישאל אדם צרכיו בשבת (שו"ת יוסף אומץ, מד) ור' יוסף חיים כתב שיכול לומר אף את הבקשה משום שהוא דבר קבוע ותמידי לכל שבת (רב פעלים' ח"ב, מ"ו).

ויהא רעוא מן קדם עתיקא קדישא דכל קדישין, טמירא דכל טמירין, סתימא דכלא, דיתמשך טלא עלאה מניה למליא רישיה דזעיר אנפין, ולהטיל בחקל תפוחין קדישין בנהירו דאנפין ברעו ובחדותא דכלא. ויתמשך מן קדם עתיקא קדישא דכל קדישין, טמירא דכל טמירין, סתימא דכלא, רעותא ורחמי, חנא וחסדא, בנהירו עלאה, ברעותא וחדותא, עלי ועל כל בני ביתי ועל כל הנלוים אלי ועל כל בני ישראל עמה, ויפרקנן מכל עקתין בישין דייטון לעלמא. וזמין ויתיהב לנא (מזונא ופרנסתא טבתא ממזלא דכל מזוני בה תליא, וישזבנן מעינא בישא ומחרבא דמלאך המות ומדינה של גיהנם, וייתי לנא) ולכל נפשנתא, חנא וחסדא וחיי אריכי ומזוני רויחי ורחמי מן קדמה. אמן בן יהי רצון, אמן ואמן.

מזמור לדוד

מזמור המדבר בביטחוני של האדם בקב"ה באספקת מזונותיו ושאר דברים (קיצור השל"ה). יש נוהגים לומר מזמור זה קודם הסעודה, ויש נוהגים לאומרו קודם הקידוש.

מזמור לדוד, יהוה רעי לא אחסד: בנאות דשא ירביעני, על-מי מנחות ינהלני: נפשי ישוב, ינחני במעגלי-צדק למען שמו: גם פי-אלך בגיא עלמות לא-אירא רע, פי-אתה עמדי שבטך ומשענתך המה ינחמני: תערך לפני שלחן נגד צררי, דשנת בשמן ראשי, פוסי רויח: אך טוב וחסד ירדפוני כל-ימי חיי, ושבתי בבית-יהוה לארך ימים:

קידוש לליל שבת

מנהג הספרדים

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ח), כלומר זכרהו זכירת שבת וקידוש (רמב"ם שבת כט, א), ודרשו חכמים "זוכרהו על היין" (פסחים קו ע"א). "אית תרי קדושתו דאית לנו לאדכרא, חד ו'יכלו' וחד קידוש. ו'יכלו' אית ביה תלתין וחמש תבין, ובקדושה דאנן מקדשין תלתין וחמש תבין" (הקדמת הוהר, ה ע"ב). וביאר הרמ"ק, שעל הקידוש שהוא כנגד תורה שבעל-פה, להיות שקול לקידוש האמור בתורה שבכתב. לדעת האר"י, אין לומר תיבות 'כי בני בחרת' וכו' (המופיעות בסידורי הראשונים) כדי להגיע למניין שלושים וחמש תיבות.

נוהגים לעמוד בזמן הקידוש.

יוֹם הַשְּׁשַׁי: וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צַבָּאָם:
וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה
וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְכַל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ
כִּי בּו שַׁבַּת מְכַל-מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

המקדש לאחרים, מוסיף:

סְבָרֵי מְרַנֵּן

(עונים: לְחַיִּים)

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְרָצָה בָּנוּ
וּשְׁבַת קִדְשׁוֹ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ
זְכוֹן לְמַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית
תְּחִלָּה לְמִקְרָאֵי קִדְשׁ
זְכוֹר לְיִצְיַאת מִצְרַיִם.

(כי בָּנוּ בְּחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים)
וּשְׁבַת קִדְשְׁךָ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָתָנוּ.
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבַּת.

בשבת חול המועד סוכות, כשמקדש בסוכה מברך:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה.

יש נוהגים לברך כאן את הילדים (עמ' 11)

קידוש לליל שבת

מנהג האשכנזים

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ח).
דרשו חכמים "זוכרהו על היין" (פסחים קו ע"א).
לפני הקידוש אומרים שוב "ויכלו" כדי להוציא את בני הבית שלא היו בבית הכנסת, ידי חובתם. ומתחילים "יום הששי" כדי לרמוז לשם ה'.

נהגים לעמוד בזמן הקידוש.

בלחש: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר

יוֹם הַשְּׁשִׁי:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם:

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה

וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ

כִּי בּוֹ שָׁבַת מִכָּל־מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר־בָּרָא אֱלֹהִים, לַעֲשׂוֹת:

סְבִיר מְרֻנָּה

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

בוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְרָצָה בָּנוּ

וּשְׁבַת קִדְּשׁוֹ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ

זְכוּר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית

כִּי הוּא יוֹם תְּחִלָּה לְמַקְרָאֵי קִדְּשׁ, זָכָר לַיְצִיאַת מִצְרַיִם

כִּי בָנוּ בְּחַרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים

וּשְׁבַת קִדְּשָׁתָּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָתָנוּ.

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ הַשְּׁבַת.

בשבת חול המועד סוכות, כשמקדש בסוכה מברך:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצֻוְנוּ לַיִּשֵׁב בַּסֹּכָה.

קידוש

לליל
שלוש רגלים

מנהג הספרדים

כשיום טוב חל בשבת, קודם שאומרים 'אלה מועדי', מוסיפים:

יום הששי:

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם:

ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה

וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה:

ויברך אלהים את יום השביעי, ויקדש אתו

כי בו שבת מכל מלאכתו, אשר פרא אלהים, לעשות:

ביום טוב שחל בחול, מתחילים מכאן:

אלה מועדי יהוה, מקראי קדש

אשר תקראו אתם במועדים:

וידבר משה את מועדי יהוה אל בני ישראל:

המקדש להוציא אחרים ידי חובתם, מוסיף:

סברי מרגן (עונים: לחיים)

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם

בורא פרי הגפן.

כשיום טוב חל בשבת, מוסיף את המילים המופיעות בסוגריים.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם

אשר בחר בנו מכל עם

ורוממנו מכל לשון, וקדשנו במצותיו

ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה

(שבתות למנוחה ו) מועדים לשמחה

חגים וזמנים לששון, את יום (השבת הזה ואת יום)

בפסח: חג המצות הזה

את יום טוב מקרא קדש הזה, זמן חרותנו

בשבועות: חג השבועות הזה

את יום טוב מקרא קדש הזה, זמן מתן תורתנו

בסוכות: חג הסוכות הזה

את יום טוב מקרא קדש הזה, זמן שמחתנו

בשמיני עצרת: שמיני חג עצרת הזה

את יום טוב מקרא קדש הזה, זמן שמחתנו

באהבה מקרא קדש, וזכר ליציאת מצרים.

כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים.

(ושפלות) ומועדי קדשך (באהבה וברצון) בשמחה

ובששון הנחלתנו. ברוך אתה יהוה מקדש (השבת

ו) ישראל והזמנים.

כשיום טוב חל במוצאי שבת, מברך על הנר וחותם בברכת 'המבדיל בין קדש לקדש':

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, בורא מאורי האש.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחל
ובין אור לחשך, בין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת
ימי המעשה. בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת,
ואת יום השביעי מששת ימי המעשה הקדשת והבדלת,
והקדשת את עמך ישראל בקדשתך. ברוך אתה יהוה,
המבדיל בין קדש לקדש.

בסוכות, כשמקדש בסוכה מברך מעומד:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם

אשר קדשנו במצותיו, וצונו לישב בסכה.

ויושב ומברך 'שהחנינו':

בכל ליל יום טוב, למעט שביעי של פסח מברכים 'שהחנינו' (סוכה מז ע"א):

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם

שהחנינו וקימנו והגיענו לזמן הזה.

קידוש

לליל
שלוש רגלים

מנהג האשכנזים

כשיום טוב חל בשבת מוסיפים:

בלחש: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר

יום הששי:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל-צְבָאָם:

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה

וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת-יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ

כִּי בּו שַׁבַּת מִכָּל-מְלַאכְתּוֹ, אֲשֶׁר-בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

כשיום טוב חל בשבת, מוסיפים את המילים המופיעות בסוגריים.

סְבִרֵי מִרְגָּן

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עַם

וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל לְשׁוֹן, וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו

וַתִּתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה

(שַׁבָּתוֹת לְמִנּוּחָהּ ו) מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה

חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן

אֶת יוֹם (הַשַּׁבָּת הַזֶּה וְאֶת יוֹם)

בפסח: חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתֵנוּ

בשבועות: חַג הַשָּׁבוּעוֹת הַזֶּה, זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתְנוּ

בסוכות: חַג הַסּוּכוֹת הַזֶּה, זְמַן שִׂמְחַתְנוּ

בשמיני עצרת: הַשְּׁמִינִי חַג הָעֶצְרֵת הַזֶּה, זְמַן שִׂמְחַתְנוּ

(בְּאַהֲבָה) מִקְרָא קֹדֶשׁ, זִכְרֵ לִיְצִיאַת מִצְרַיִם

כִּי בָנוּ בַחֲרַת וְאוֹתָנוּ קִדְּשַׁת מְכַל הָעַמִּים
(וּשְׁבַת) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשָׁךְ
(בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׂוֹן הִנְחַלְתָּנוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַדֵּשׁ (הַשְּׁבֵת וְ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים.

כשיום טוב חל במוצאי שבת, מברך על הנר וחותם בברכת 'המבדיל בין קדש לקדש':
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
הַמְּבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל, בֵּין אֹר לְחֹשֶׁךְ
בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים
בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה
בֵּין קִדְּשַׁת שְׁבַת לְקִדְּשַׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּת
וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשַּׁת יָמֵי הַמַּעֲשֵׂה קִדְּשַׁת
הַבְּדִלָּת וְקִדְּשַׁת אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְּשָׁתְךָ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
הַמְּבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְקֹדֶשׁ.

בסוכות, כשמקדש בסוכה מברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה.

בכל ליל יום טוב, למעט שביעי של פסח מברכים 'שהחיינו' (סוכה מז ע"א):

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁחֵיֵינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנֵי הַזֶּה.

נטילת ידיים

נטילים את הידיים. יש נוהגים לומר פסוק זה לפני הניגוב:

שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרַכּוּ אֶת־יְהוָה:

קודם שינגב ידיו, יברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם.**

יש אומרים מומור זה קודם ברכת 'המוציא':

מְזֻמָּר לְדָוִד, יְהוָה רָעִי לֹא אֶחָסֶד: בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיעֲנִי,
עַל־מֵי מְנַחֹת יִנְהַלְנִי: נַפְשִׁי יִשׁוּבָב, יִנְחַנֵּנִי בְּמַעְגְלֵי־צֶדֶק
לְמַעַן שְׂמוֹ: גַּם כִּי־אֵלֶיךָ בָּגִיא עֲלֻמּוֹת לֹא־אִירָא רָע, כִּי־אַתָּה
עַמְדִי שְׁבִטְךָ וּמִשְׁעֲנַתְךָ הִמָּה יִנְחַמְנִי: תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגֶד
צִדְרֵי דִשְׁנַת בַּשִּׁמֶן רֵאשִׁי, בּוֹסִי רוּיָה: אַךְ טוֹב וַחֲסֵד יִרְדְּפוּנִי
כָּל־יְמֵי חַיִּי, וְשִׁבְתִּי בְּבֵית־יְהוָה לְאֹרֶךְ יָמַיִם:

בשבת יש אומרים בכל אחת מהסעודות את סיומו של הפיוט 'אומר בשבתין'
אחר הנטילה (מחב"ר, קסו א, ג):

לְמַבְצַע עַל רִיפְתָא	כְּזִיתָא וּכְבִיעֵתָא	תְּרִין יוֹדִין נִקְטָא	סְתִימִין וּפְרִישִׁין.
מִשַׁח זֵיתָא דְכִיָּא	דְּטַחְנִין רִיחֵיא	וּנְגִדִין נַחְלֵיא	בְּגוּה בְּלַחִישִׁין.
הָלֵא נִימָא רוּזִין	וּבְמִלִּין דְּגִנְזִין	דְּלִיתִיהוֹן מִתְחִזִּין	טְבִירִין וּכְבִישִׁין.
לְאַעְטָרָה כְּלָה	בְּרוּזִין דְּלַעֲלָא	בְּגוּ הָאֵי הַלּוּלָה	דְּעִירִין קִדְּישִׁין.

ברכת המוציא

מניח אצבעותיו על שתי כיכרות הלחם ומגביהן. ויש נוהגים לומר:

**עֵינֵי־כָל אֱלֹהֵיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכֻלָּם בְּעֵתוֹ:
פּוֹתַח אֶת־יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רִצּוֹן:
בְּרוּךְ מְקַדֵּשׁ הַשֶּׁבֶת וַיִּשְׂרָאֵל.**

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ.**

